

EU:n kierrätystavoite johtaa harhaan

EU:n nykyinen rakennus- ja purkujätteen kierrätystavoite ei johda ympäristön kannalta parhaisiin hyödyntämistapoihin vaan suosii maantäyttöä, toteaa laaja pohjoismainen tutkimus.

■ ELINA SAARINEN

Vuonna 2008 EU asetti jätepuitedirektiivissään tavoitteeksi, että rakennus- ja purkujätteestä kierrätetään vähintään 70 painoprosenttia vuoteen 2020 mennessä.

Tavoite liivahti direktiiviin mukaan valmistelun loppumetreillä, eikä sen vaikutuksia ehditty tuolloin arvioida.

Nyt Pohjoismaiden ministerineuvosto on tutkinut tämän kierrätystavoitteen vaikutuksia päästöihin ja resurssienhallintaan. Yli kaksivuotisessa tutkimushankkeessa oli mukana kuusi tutkimuslaitosta Pohjoismaista. Suomesta mukana oli VTT.

Tutkijat kävivät läpi valtavasti aiempia tutkimuksia, tilastoja ja tausta-aineistoja liittyen asfaltti- ja betonijätteisiin, tiilijätteisiin, kipsi- ja puujätteisiin sekä ratapenkereiden sorapäälysteisiin. Tutkijat myös vertailivat hyötykäyttöskenaarioita ja arvioivat näiden ympäristövaikutuksia.

Lopulta tutkijat tiivistivät tulokset kesäkuussa julkistettuun

▲ Ratapenkereiden sorapäälysteet luetaan rakennus- ja purkujätteiksi. Niiden

raporttiin. Tätä viranomaiset voivat käyttää keskustellessaan komission kanssa siitä, onko rakennus- ja purkujätteille asetettu 70 prosentin kierrätystavoite sittenkään ympäristölle paras vaihtoehto.

Raportin mukaan vastaus on ei: 70 prosentin yleinen kierrätystavoite ei huomioi hyötykäytön laatua eikä suosi ympäristön kannalta parhaimpia kierrätystapoja. Se ei erottele sitä, onko jätteet hyödynnetty parhaisiin mahdollisiin kohteisiin neitseellisiä luonnonvaroja korvaten, vai käytetty vain maantäyttöihin ja muihin vähäarvoisiin sovelluksiin.

Könttätavoite ohjaa kiinnittämään huomion kaikkein painavimpien jätevirtojen hyödyntämiseen, vaikka ympäristö voisi hyötyä enemmän kevyempien jakeiden oikeanlaisesta kierrätyksestä.

Lisäksi jätetilastointi sopii huonosti talonrakentamisen ulkopuolelta tulevien rakennus- ja purkujätteiden tilastointiin. Suuret materiaalivirrat kuten asfaltti ja sorapäälysteet saattavat jäädä kokonaan jätetilastojen ja samalla kierrätysprosenttien laskennan ulkopuolelle, mikä heikentää koko tavoitteen arvioinnin luotettavuutta.

Epäpuhtaudet estävät kierrätyksen

Tutkijat suosittelevat, että yhden könttätavoitteen sijasta tuleva rakennus- ja purkujätteen kierrätystavoite asetettaisiin materiaalikohtaisesti. Se ohjaisi jätevirtoja paremmin hyötykäyttöön.

Biolaitosyhdistys

Biolaitostoiminta osana kiertotaloutta

Biolaitosyhdistys ry järjestää ajankohtaisen teemaseminaarin kaksipäiväisenä 29.–30.10.2014 Hiihtomuseon auditoriossa Lahdessa.

Tervetuloa!

Biolaitosyhdistys ry
www.biolaitosyhdistys.fi

JÄTEPERÄISET POLTTO- AINEET ENERGIAN- TUOTANNOSSA -SEMINAARI

Torstai 2.10.2014
Sokos Hotel Vantaa, Hertaksentie 2

Keynote-puhujana ympäristöministeri
Ville Niinistö.

Luvassa on monipuolisesti L&T:n ja
VTT:n asiantuntijoiden näkemyksiä
jäteperäisten polttoaineiden ominai-
suuksista, hyödyntämisestä ja roo-
lista kiertotaloudessa. Päivän ohjel-
maan kuuluu myös ekskursio L&T:n
Keravan kierrätyslaitokselle.

**Lisätiedot, hinnat ja
Ilmoittautumiset:**

www.lassila-tikanoja.fi/
ymparistoakatemia

Sähköposti:
[ymparistoakatemia@](mailto:ymparistoakatemia@lassila-tikanoja.fi)
lassila-tikanoja.fi

määrät ovat valtavat, joten on iso ero, lasketaanko ne mukaan kierrätystilastoihin vai ei.

Kun näitä materiaalispesifijä kierrätystavoitteita luodaan, olisi hyvä arvioida niiden vaikutukset.

Lisäksi tarvittaisiin laadunhallintajärjestelmä koko ketjulle.

Suomesta tutkimushankkeessa mukana ollut **Margareta Wahlström VTT:ltä** perustelee:

”Nyt tuntuu, että monia jätteitä käytetään maantäyttöissä ja vähäarvoisemmissa sovelluksissa, koska laatua ei hallita. Jätteisiin sekoittuu epäpuhtauksia, jotka estävät korkealaatuisen kierrätyksen.”

Laadunhallintavaatimuksissa voisi olla esimerkiksi se, että jätteet olisi eroteltava jo purkupaikalla ja että käyttökohteissa edellytettäisiin jätteiden laadun seuranta.

Lisäksi tarvitaan paljon parempia määrä- ja koostumustietoja rakennusjätevirroista, niiden sisältämistä haitta-aineista sekä haitta-aineiden hallinnasta, jotta voitaisiin taata turvallinen hyötykäyttö.

”Selvitystyön suurimmat haasteet olivat, että jätemäärien seurantatiedot olivat puutteellisia ja monet tutkimukset olivat vanhentuneita. Poikkeuksena olivat betoni- ja asfalttijätteet, joista on tehty merkittävästi tutkimuksia”, Wahlström kertoo ja jatkaa:

”Yllätyksenä minulle tuli, että ratapenkereiden sorapäällysteet lasketaan rakennusjätteiksi. Näiden ympäristöominaisuuksista ja massamääristä ei löytynyt juuri ollenkaan julkista tietoa. Määrät ovat kuitenkin merkittäviä.”

Tukea laadunhallintaan

Heinäkuun alussa julkistamassaan tiedonannossa Euroopan komissio lupasi räätälöidä tarkat suunnitelmat rakennus- ja purkujätteen hyödyntämiselle.

Pohjoismaiden ministerineuvoston tutkimushankkeen tulokset korostavat, että uudet tavoitteet on punnittava tarkkaan ja pohdittava, mitkä hyötykäyttömuodot ovat ympäristön kannalta järkeviä.

Wahlström toivoo, että Suomen ympäristöministeriö tukisi tarkkojen jätevirtatietojen luontia ja asettaisi vaatimuksia laadunhallintaan. Koska haasteet eri maissa ovat samankaltaisia, tämä olisi hyvä alue pohjoismaiselle yhteistyölle.

”Uusia hyötykäyttötapoja tarvitaan”, Wahlström tiivistää. ■

Lisätietoja:

Pohjoismaiden ministerineuvoston raportti *EN-CORT – CDW. Evaluation of the European recovery target for construction and demolition waste* julkaistiin kesäkuussa 2014 ja se on luettavissa netissä osoitteessa www.norden.org